

С Т А Н О В И Щ Е

**от доц. д-р Даниела Дончева – катедра „Наказателноправни науки“,
ЮФ на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“**

на дисертационен труд за присъждане на
образователна и научна степен „доктор” по област на висше образование 3.
Стопански, социални и правни науки, професионално направление – 3. 6.
Право, докторска програма „Наказателно право“

Автор на дисертационния труд: Ерзен Куйтим Толя

**Тема на дисертационния труд: „Корупцията в частния сектор според
българското и албанското наказателно право“**

Научен ръководител: проф. д-р Пламен Панайотов

1. Със заповед № РД-38-126/26. 02. 2021 г. на Ректора на Софийския университет „Климент Охридски” съм определена за член на научното жури в процедура за защита на дисертационен труд на тема „Корупцията в частния сектор според българското и албанското наказателно право“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, с автор – Ерзен Куйтим Толя– редовен докторант към катедра „Наказателноправни науки“.

Представеният от Ерзен Куйтим Толя комплект материали и документи е в съответствие с чл. 67 (5) от Правилника за условията и реда

за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Свети Климент Охридски“.

Докторантът е публикувал две статии по темата на дисертацията в Сборник доклади „Съвременни предизвикателства пред наказателното законодателство“ през 2018 г и в Сборник доклади от научни четения на тема: „Санкциите в правото“, Посветени на 140 годишнина от приемането на Търновската конституция през 2019 г.

2. Докторантът е роден на 30. 05. 1979 г. в гр. Дибра, Албания. През 2003 г. завършва ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Специализирал е Международно право и международни отношения в СУ.

Работил е като адвокат, юрист и експерт в държавната администрация в Албания. През 2017 г. е зачислен като докторант в катедра „Наказателноправни науки“ на ЮФ на СУ, докторска програма Наказателно право.

3. Темата на дисертационния труд на Ерзен Толя е много актуална в съвременния ни живот и общество, като в определен аспект можем да кажем това със съжаление. От друга страна актуалността на дисертационния труд се обуславя от необходимостта от задълбочено изследване на явлението „корупция“ в частния сектор, като понятие в правната материя и съставите на престъплението в наказателните законодателства на Република България и Република Албания.

Предмет на изследването е върху наказателноправната уредба за борба срещу корупцията в частния сектор според международното право, правото на ЕС и националното право на Република България и Република Албания. Дисертационният труд за първи път изследва и анализира в детайли корупцията в частния сектор в двете държави, като се прави сравнителноправен анализ и се разглеждат релевантните разпоредби както

в източниците с вътрешен произход, така и в тези на международното право и правото на ЕС.

4. Докторантът отлично познава материята, върху която работи, нормативната уредба, която урежда изследните отношения – вътрешноправна и международна, анализира относимите становища на други автори в българската наука и изследванията по темата в наказателноправната теория в Република Албания.

5. За постигане целите на изследването е използван комплексен метод на проучване, който включва: нормативен метод, исторически метод, системен метод, сравнителноправен и формалнологически метод.

6. Представеният дисертационен труд е с обем от 192 страници. Съдържанието е организирано в увод, три глави и заключение. Приложен е списък на използваната литература от 74 източници. Бележките под линия са 153 на брой.

Глава първа е посветена на корупцията в частния сектор. Направен е кратък исторически преглед на това явление. То е познато в Древен Египет, Древен Китай, както и в Европа - от периода от Ранното Средновековие.

Изнесени са статистически данни за съвременните нива на корупция в световен мащаб и начинът на изчисление на индекса на възприятие на корупция.

Изследвано е понятието за престъплението „корупция“ и видовете ѝ. Разглежда се корупцията в частния сектор и източниците на уредба за борба с корупцията.

В глава втора се анализира уредбата на борбата с корупцията според международното право и според правото на ЕС. Задълбочено са разгледани международните актове, имащи значение за борбата срещу корупцията, като Конвенцията на ООН за борба с корупцията, Резолюция 51/59 за действия срещу корупцията, Гражданската конвенция за корупцията на

Съвета на Европа, Конвенция за наказателна отговорност при корупция – Наказателна конвенция.

От източниците на правото на ЕС авторът подбродно е разгледал съображение 10 от преамбюла на Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета от 22 юли 2003 г. относно борбата с корупцията в частния сектор, Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общност, Резолюцията на Европейския парламент относно корупцията в публичния и частния сектор и отражението ѝ върху правата на човека, приета през 2013 г.

Авторът е направил анализ на уредбата на разглежданите отношения в международното право и правото на ЕС.

В трета глава се прави анализ на правната уредба на борбата с корупцията в частния сектор в Република България и Република Албания, както и сравнителноправен анализ на относимите разпоредби в двете законодателства. Много точно и коректно авторът отбелязва проблемите и дава становище за преодоляването им.

7. Дисертацията е цялостно и системно изследване по темата за корупцията в частни сектор със следните научно-приложни приноси:

а) пълен и задълбочен анализ на нормативната международна, европейска и вътрешноправна уредба в законодателството на РБългария и Република Албания на корупцията в частния сектор;

б) прецизно съпоставяне на съставите на престъпленията в българския НК и албанския НК;

в) основателните конкретни предложения за промени в уредбата за борба с корупцията в частния сектор.

8. Разработването на дисертационния труд и постигнатите резултати са лична заслуга на дисертанта.

9. Авторефератът на дисертацията отговаря на изискванията, правилно и пълно отразява съдържанието и научно-приложните приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд съдържа научно-приложни приноси и **отговаря на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Давам **положителна оценка** на дисертационния труд **„Корупцията в частния сектор според българското и албанското наказателно право“** и **предлагам** на почитаемото научно жури да **присъди образователната и научна степен „доктор“** на **Ерзен Куйтим Толя** по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6 Право, докторска програма „Наказателно право“.

доц. д-р Даниела Дончева